

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 13. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Onsdag den 12. december 2012
Tidspunkt: Kl. 9.40
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V) formand, Jens Joel (S), Nikolaj Villumsen (EL), Lykke Friis (V), Jakob Ellemann-Jensen (V), Pia Adelsteen (DF), Merete Riisager (LA), Lars Barfoed (KF)

Desuden deltog: Statsminister Helle Thorning-Schmidt

Pia Adelsteen ledede mødet fra kl. 11.

Punkt 1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd den 13.-14. december 2012

Statsministeren: Som bekendt afholdes der møde i Det Europæiske Råd den 13. og 14. december. Det helt centrale tema på mødet vil være diskussionen om en yderligere styrkelse af ØMU'en og særligt spørgsmålet om et fælles europæisk banktilsyn.

På det økonomiske område har Kommissionen også fremlagt sin årlige vækstundersøgelse, som markerer begyndelsen på det europæiske semester. Derudover vil Det Europæiske Råd vedtage et mandat til udenrigsrepræsentant Ashton og Kommissionen om at komme med forslag til, hvordan den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik kan styrkes. Endelig vil der blive vedtaget en konklusionstekst om udvidelsen og formentlig også om situationen i Syrien.

Jeg vil gennemgå de enkelte emner hver for sig og selvfølgelig starte med ØMU-rapporten.

Van Rompuy og de øvrige formænd offentliggjorde den 5. december den endelige rapport vedrørende ØMU'en. Der lægges op til, at udbygning af ØMU'en sker i tre faser. Den første fase løber fra 2012 til 2013 og vedrører særligt bankunionen og implementering af den såkaldte six-pack og two-pack, der vedrører styrket økonomisk koordinering. Bankunionen består som bekendt af flere elementer. Det, der sigtes mod her på Det Europæiske Råds møde, er at nå til enighed om tilsynsdelens af bankunionen. Hvor langt vi kommer med det, vil selvfølgelig afhænge af den diskussion, man har i Økofin senere i dag.

I forhandlingerne om tilsynsdelens er der sket betydelige fremskridt, som styrker ikke-eurolandenes rettigheder. Diskussionen har særligt vedrørt forholdet mellem det nye tilsynsråd og ECB's øverste organ, styrelsesrådet, hvor kun eurolandene er repræsenteret. Bekymringen hos ikke-eurolandene, herunder Danmark, har været, at de beslutninger, som blev truffet i tilsynsrådet, kunne omgøres af styrelsesrådet, og at ikke-eurolandene dermed reelt kunne blive sat ude for indflydelse.

Kort fortalt tegner der sig nu en løsning, hvor tilsynsrådets beslutninger står ved magt, hvis ikke ECB's styrelsesråd aktivt modsætter sig dem inden for en vis frist. Hvis styrelsesrådet underkender beslutninger, som er truffet i tilsynsrådet, kan ikke-eurolande vælge ikke at lade sig omfatte af beslutningen. Hvis den "sikkerhedsventil" for ikke-eurolandene misbruges, har ECB mulighed for at afslutte samarbejdet med det pågældende land.

Med hensyn til Danmarks holdning til selve forslaget så ønsker vi ikke at stå i vejen for, at eurolandene kan indgå i et samarbejde om et fælles banktilsyn. Men det er ikke det samme som, at Danmark nødvendigvis selv vil deltage i det fælles tilsyn. Det er for tidligt at træffe beslutning om, hvorvidt vi skal deltage, for vi kender ikke de øvrige elementer i en egentlig bankunion. F.eks. forslaget om en fælles afviklingsordning. Med andre ord: Vi har ikke en færdig "varedeklaration". Når vi ikke har det, kan vi ikke foretage den endelige vurdering af forslaget. Når hele forslaget er færdigt, vil vi foretage en samlet vurdering, og på den baggrund skal vi så beslutte, om Danmark skal deltage eller ej.

Det var den første fase. Nu vender jeg mig mod den anden fase. Den løber fra 2013 til 2014. I anden fase er der lagt op til, at der i løbet af 2013 skal fremsættes et forslag om den fælles afviklingsmekanisme, der – som jeg lige sagde – er et væsentligt andet element i bankunionen.

Udover det lægges der op til, at eurolandene skal kunne indgå kontrakter med EU-institutionerne om vedtagelse af nationale reformer og andre tiltag. Den mulighed er også åben for ikke-eurolande, hvis de måtte ønske at være en del af den.

Endelig er der tredje fase. Den ligger efter 2014 og indeholder en række ret vidtgående forslag. Bl.a. at man skal opbygge en finanspolitisk kapacitet for eurolandene, som kan absorbere de asymmetriske stød, som et land kan blive ramt af. Der lægges også op til en styrket koordination af nationale budgetter og af den økonomiske politik, særligt på skatte- og beskæftigelsesområdet. Det kan indebære traktatændringer, men som det ser ud nu, udskydes traktatændringsdiskussionen til efter valget til Europa-Parlamentet og efter en ny Kommission er på plads. Det vil sige engang i efteråret 2014.

Det foreslås endvidere, at de tre faser understøttes af en fortsat styrkelse af den demokratiske legitimitet. Der skal særligt sikres en tæt involvering af Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter. Det er jeg meget enig i. Der er tale om beslutninger af vidtrækkende karakter, og det er helt afgørende, at de er solidt demokratisk forankret.

Diskussionen om ØMU'en bliver helt sikkert svær. Jeg tror grundlæggende, at eurolandene er enige om, at samarbejdet skal styrkes yderligere. Men der er ikke nødvendigvis enighed om, hvordan det skal ske, og i hvilket tempo det skal ske. Der er som sagt tale om en række meget vidtrækkende forslag, så der er ikke noget underligt i – synes jeg – at landene har forskellige holdninger. Det vigtige er, at der er en åben og konstruktiv diskussion, som leder i retning af en fælles forståelse af det, som tjener alle parter bedst muligt.

Som de fire formænd også skriver i deres rapport, er forslagene primært møntet på eurolandene. Der vil givetvis være forslag, som vi på grund af vores euroforbehold ikke kan deltage i. Det betyder selvfølgelig ikke, at vi ikke skal deltage i diskussionen. Det gør vi også. Danmark har en grundlæggende interesse i et velfungerende euroområdet og et velfungerende økonomisk samarbejde i EU. Derfor skal vi deltage aktivt og påvirke tingene. Men vi skal selvfølgelig også respektere, at vi selv har valgt at stå uden for euroen, og at vi derfor hverken kan eller skal forhindre eurolandene i at træffe beslutninger, som snævert vedrører euroen.

Så vidt ØMU-diskussionen, der, som jeg har nævnt, forventeligt bliver det altoverskyggende tema på vores møde torsdag og fredag. Men der er som sagt også andre temaer på dagsordenen.

Jeg vil først vende mig mod den årlige vækstundersøgelse. Kommissionens offentliggørelse af den offentlige vækstundersøgelse markerer begyndelsen på det såkaldt europæiske semester. Grundlæggende konkluderer vækstundersøgelsen, at der på trods af en række fremskridt er behov for reformer med henblik på at skabe bæredygtig vækst og beskæftigelse i EU. Der er ikke lagt op til, at vi på dette møde skal behandle vækstundersøgelsen indgående. Den diskussion vil finde sted på Det Europæiske Råd i marts næste år. Det vil vi selvfølgelig også vende tilbage til her i Europaudvalget på det tidspunkt.

Dernæst vil jeg vende mig mod diskussionen om den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. Jeg forventer, at Ashton og Kommissionen vil få mandat til at se på, hvordan den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik kan styrkes. Mandatet vil formentlig være relativt detaljeret og indbefatte EU's evne til fremadrettet at gennemføre civile og militære operationer i tredjelande, bedre samarbejde om udvikling af militære kapaciteter og styrkelse af EU's forsvarsindustri, f.eks. gennem effektiv implementering af udbudsreglerne. Det er hensigten, at Det Europæiske Råd skal vende tilbage til denne sag i december næste år. Meget af dette er selvfølgelig noget, som vi på grund af forsvarsforbeholdet er afskåret fra at deltage i. Men vi arbejder aktivt for, at mandatet skal bygge videre på vores indsats under formandskabet for at styrke samtænkning i EU's eksterne indsatser.

På mødet skal vi også gøre status for EU's udvidelse. Her er det særligt værd at fremhæve, at der på det generelle råd sent i går var enighed om at anerkende de fremskridt, der er sket i højniveaudialogen mellem Serbien og Kosovo og i reformprocessen i den tidligere jugoslaviske republik Makedonien. Der var også enighed om at sætte de tre landes videre skridt i EU-processen på dagsordenen i første halvdel af næste år, forudsat at de opretholder momentum i reformprocessen og viser, at de er villige til at tackle de vanskelige spørgsmål i forhold til deres naboer. Jeg forventer, at vi på topmødet vil bekræfte det generelle råds beslutninger.

Til sidst vil jeg nævne, at jeg forventer, at vi vil vedtage en konklusionstekst om Syrien. Situationen i Syrien er uhyrlig, og det er vigtigt, at vi fastholder presset på regimet i Damaskus.

Pia Adelsteen sagde, at Dansk Folkeparti har en klar holdning til de tre faser i beslutningerne om euroens fremtid, som rapporten fra Van Rompuy lægger op til. Men hun kunne godt tænke sig at høre, hvilken holdning statsministeren har til dem. I hendes øjne var det nødvendigt for eurolandene at styrke euroen, idet de har en fælles valuta. Men det er velkendt, at flertallet i Folketinget gerne vil være med i euroen. Derfor er det interessant for den danske befolkning at vide, hvad der kommer til at ske. Det er rigtigt, at vi ikke kender alle detaljerne, men tager man bankunionen, så ligger der i hvert fald i rapporten nogle forslag til en solidarisk hæftelse osv. Hvad er statsministerens holdning hertil?

Lykke Friis sagde indledningsvis, at når man ser ud over den europæiske debat, er der ingen tvivl om, at vi står ved en korsvej, hvor eurolandene efter al sandsynlighed beslutter at gå videre og tage et integrationsskridt fremad. Det udløser så en diskussion om, hvor Danmark skal placere sig. Skal vi gå med, eller skal vi acceptere at blive yderligere marginaliseret? Lykke Friis var med på det, statsministeren sagde om, at det endelige opgør kommer, når vi skal have en ny traktat efter 2014, men derfor kan man godt som dansk statsminister have en holdning til, om den ØMU, vi har i dag, er tilstrækkelig, eller om der skal mere til.

Dernæst nævnede Lykke Friis et mere specifikt spørgsmål, nemlig det danske realkreditsystem, som adskiller sig fra det, man har i resten af Europa. Det ligger os på sinde, hvordan det kan passe ind i banktilsynet. Nogle er nervøse for, at der ikke er tilstrækkeligt "juridisk jern" i den præambeltekst, der er herom. Derfor spurgte Lykke Friis, om vi skal være bekymrede for det danske realkreditsystem, eller om den ordening, der ligger nu, ser ud til at være god nok.

Jakob Ellemann-Jensen var enig i det, statsministeren sagde om, at når vi har valgt at stå uden for eurosamarbejdet, skal vi ikke stille os i vejen for, at eurolandene ønsker at styrke det. Men den svenske finansminister siger til Dagens Nyheter, at så længe man ikke kan finde en fornuftig afstemningsordening i EBA, skal eurolandene ikke have lov at gå videre i regi af ECB. Her mente Jakob Ellemann-Jensen, der var en slående forskel på den svenske og den danske tilgang. På denne baggrund spurgte han, hvad der gør, at vi ikke deler den bekymring, som svenskerne tilsyneladende har.

Nikolaj Villumsen henviste til tidligere drøftelser om, at vi står over for en ny situation, og at EU, som vi kender det, kommer til at forandre sig. Nogle eurolande har en plan om at gøre noget andet. Spørgsmålet er, hvad Danmark skal gøre. Da Danmark ikke er med i euroen, er vi ikke tvunget til at gøre noget som helst af det, de vil. Tværtimod har befolkningen sagt, at vi ikke skal være med. Men hvad mener regeringen om de ret vidtgående ting, der ligger på bordet fra Van Rompuy og Barroso. Som eksempel nævnte Nikolaj Villumsen de bilaterale aftaler mellem landene og EU, hvorved vi kan risikere, at en regering aftaler, hvilken økonomisk politik der skal føres i Danmark, men vælgerne er trætte af den og vælger en ny regering, og så bliver vi mødt med, at vi har indgået en aftale, som indebærer, at vi skal følge den politik, den tidligere regering førte. Så står vælgerne med håret i postkassen.

EU vil også blande sig i arbejdsmarkedspolitikken og skattepolitikken. Betyder det, at lønforhandlingerne ikke skal foregå mellem arbejdsmarkedets parter, og at skattepolitikken ikke skal bestemmes af Folketinget? Det håbede Nikolaj Villumsen, statsministeren ville tage afstand fra.

Som Jakob Ellemann-Jensen er inde på, er svenskerne langt fra tilfredse med banktilsynet, men mener, det er helt uacceptabelt, at den øverste myndighed kommer til at være Den Europæiske Centralbank, hvor hverken Sverige eller Danmark er repræsenteret. Hvis vi ender i en situation, hvor det ikke længere er Folketinget, der er øverste myndighed, men Den Europæiske Centralbank, mener statsministeren så ikke, at det er fair at spørge den danske befolkning?

Lars Barfoed ville også gerne vide, hvad der er statsministerens og regeringens målsætning med hensyn til euroens fremtid. Det, der skal træffes beslutning om nu, er banktilsynet og bankunionen. I Det Konservative Folkeparti har man klart den holdning, at hvis ellers forslaget bliver udformet på en sådan måde, at vi kan tilslutte os, er det i dansk interesse, at vi er med. Partiet ser helst, at Danmark deltager i bankunionen, fordi det vil styrke de finansielle virksomheder i Danmark og i sidste ende sikre lavere renter for danske borgere og danske virksomheder, ligesom det vil sikre stabilitet omkring den finansielle sektor i Danmark. Derfor mente Lars Barfoed, at statsministeren skulle sige, at det er egentlig det, der er regeringens mål.

Han mente, det var helt legitimt, at vi prøver at præge indholdet af en sådan bankunion og f.eks. få udformet tilsynet på en måde, så vi kan se os selv i det. Derfor spurgte han, om statsministeren ikke er enig i, at det vil være en fordel at være med, hvis tilsynet ellers bliver fornuftigt udformet.

Vi står uden for eurosamarbejdet, men alligevel mente Lars Barfoed, vi i høj grad skal have en mening om det. Danmark er jo fuldstændig afhængig af den europæiske økonomi, som vi er totalt integreret i. Vi har også bundet den danske krone op til euroen. Det eneste, der mangler, er, at vi kalder den danske krone for euro. Det er ikke "dem og os".

Merete Riisager pegede på, at det var Liberal Alliance, der for et år siden lagde ud med at sige, at vi skulle diskutere Danmarks placering i forhold til eurozonen. Hendes holdning var, at Danmark ikke skal være et euroland, og hun var sikker på, at den danske befolkning også havde den holdning. Økonomer havde fortalt hende, at bankunionen skal fungere som et "dræn", som trækker velstand fra Nordeuropa til Sydeuropa. Vi taler meget om tilsynet, som kan blive bureaukratisk og bøvlet og ubehageligt, men den rigtige udfordring ligger i, at der skal laves en udligningsmekanisme. På denne baggrund spurgte Merete Riisager, om statsministeren kan garantere, at Danmark ikke vil gå ind i et samarbejde, som betyder, at danske borgere, altså danske bankkunder, kommer til at betale for bankkrak i andre dele af EU.

Statsministeren svarede på Pia Adelsteens spørgsmål vedrørende hendes holdning til bankunionen, at hun troede, det bliver rigtigt godt at få en bankunion i Europa. Det er rigtigt godt for eurolandene, og hun mente seriøst, at Danmark skal holde alle muligheder åbne for at kunne være en del af den bankunion. Vi

ønsker at sikre, at ikke-eurolande har gode muligheder for at gøre sig gældende. Hvis vi får pligter, skal vi selvfølgelig også have rettigheder. Det er også afspejlet i konklusionerne. Om Danmark skal være en del af bankunionen, mente statsministeren det ganske enkelt var for tidligt at træffe beslutning om. Vi har endnu ikke en afviklingsmekanisme. I de kommende dage vil man koncentrere diskussionen om tilsynsmekanismen. Vi skal kende det samlede billede, før vi i Danmark tager stilling til, om vi skal være en del af det eller ej. Når vi kender den endelige pakke – "varedeklarationen"- må vi beslutte, om vi skal være med.

Statsministeren tilføjede, at det ikke ændrer på den måde, vi forhandler på. Vi forhandler aktivt for at sikre, at ikke-eurolande har så god en position som overhovedet muligt. Og vore synspunkter er blevet imødekommet.

I anledning af Lykke Friis' lidt bredere spørgsmål vedrørende ØMU-diskussionen sagde statsministeren, at hun mente, Danmark har en grundlæggende interesse i, at vi har en stærk euro. Det er også derfor, vi skridt for skridt har bakket op om de mekanismer, der skulle styrke euroen, altså two-packen, six-packen, finanspagten, europluspagten og lånemekanismen. Nu kommer der forslag om at styrke euroen yderligere i de kommende år. Der er forskellige elementer i det, som vil være en god idé. Det kan også være en diskussion om flere solidaritetsmekanismer. Nu må vi se, hvor langt man kommer. Der vil også være nogle ting, som ikke nødvendigvis vil være i dansk interesse, f.eks. et eurobudget. Vi må spille en rolle og få vore synspunkter på banen. Vi er lidt begrænset af, at vi er et ikke-euroland, men vi må respektere, at eurolandene har ret til at gå videre i disse diskussioner.

Med hensyn til den danske realkredit havde statsministeren ikke nogen konkret formodning om, at den vil være et problem, hvis Danmark skulle vælge at deltage. Hun pegede på, at i det seneste kompromisforslag er der fundet en udmærket løsning i præambelen, som fastslår, at ECB i sin opgavevaretagelse skal tage hensyn til, at der er forskel på kreditinstitutternes størrelse og deres forretningsmodeller.

I anledning af Jakob-Ellemanns optagethed af svenskernes holdning sagde statsministeren, at svenskerne er meget bekymrede for afstemningsmodellerne i relation til EDA. Vi er for den model, hvor der er tale om dobbelt, kvalificeret flertal. Ideen er, at vi skal sikre, at eurolandene ikke kan diktere ikke-eurolandene noget i EDA-sammenhæng. Der må også være mulighed for, at ikke-eurolande kan gøre deres indflydelse gældende. Statsministeren tilføjede, at det er et af de spørgsmål, som ikke er løst endnu. Det kan det blive i eftermiddag. Ellers må det løses torsdag-fredag, når stats- og regeringscheferne mødes. Statsministeren troede, vi delte holdning med svenskerne i det spørgsmål.

På Nikolaj Villumsens spørgsmål om, hvor Danmark står, svarede statsministeren, at efter det foreliggende kompromisforslag vil tilsynsrådets beslutninger stå ved magt, medmindre ECB's styrelsesråd aktivt modsætter sig dets beslutninger inden for en vis frist. Hvis styrelsesrådet underkender en beslutning, der er taget i tilsynsrådet, så kan det pågældende ikke-euroland vælge, at man ikke vil være omfattet af den beslutning. Dette betegnede statsministeren som en "sikkerhedsventil". Hvis man misbruger denne sikkerhedsventil, har ECB mulighed for at af-

slutte samarbejdet. Statsministeren betegnede dette som en god løsning, fordi et ikke-euroland dermed ikke kan blive "overruled".

I anledning af Nikolaj Villumsens idé om, at vi skal sige fra over for de beslutninger, der måtte blive truffet fremadrettet, altså i fase 2 og 3, sagde statsministeren, at hun troede, Danmark vil stå sig bedst ved at være aktiv i disse diskussioner. Det er lige præcis det, vi er i øjeblikket.

I anledning af Lars Barfoeds indlæg sagde statsministeren, at hun syntes, det var helt legitimt at have det synspunkt, at Danmark skal være med i bankunionen, hvis man får de rette betingelser, men regeringen vil vente med den endelige stillingtagen, til vi har den færdige pakke.

Statsministeren var ligesom Merete Riisager glad for diskussionen. Statsministeren ville ikke sige, at bankunionen er et "dræn". Hun opfattede bankunionen som en tilsynsmekanisme, hvor man anerkender, at bankernes virksomhed er grænseoverskridende, hvorfor der kan være en vis fornuft i også at have et grænseoverskridende tilsyn. Sagens kerne er, at hvis en bank i et andet land klarer sig dårligt, kan der gå ud over hele Europa og dermed også Danmark.

Pia Adelsteen kunne godt forstå, at vi stiller Danmark bedst ved at være aktive i diskussionen, men hvad er statsministerens holdning til de forskellige elementer i den diskussion? F.eks. i forhold til en afviklingsordning, hvor bankerne hæfter solidarisk. Pia Adelsteen var enig med Merete Riisager i, at der er tale om et "dræn", og at der er bankkunderne, der kommer til at betale.

Merete Riisager mente, der måtte være en grænse for, hvor meget man kunne holde befolkningen hen i uvished og slippe af sted med det. Statsministeren taler kun om tilsynet, men det er ikke dér, tyngden ligger. Hun bad igen om en garanti fra statsministeren for, at Danmark ikke går med til noget, hvor danske borgere skal hæfte for udenlandske bankers gæld.

Nikolaj Villumsen spurgte, hvad resultatet af en "sikkerhedsventil" vil være. Vil det være, at man undlader at gribe ind over for en bank, som tydeligvis er helt på vildspor? Og hvad vil Danmark opnå ved, at en eventuel udsmidelse vil tage lidt længere tid? Finder statsministeren ikke, at vi kommer til at sige ja til det hele, fordi vi frygter at blive smidt ud?

Hvis danskerne bliver underordnet beslutninger, som Den Europæiske Centralbank træffer, skal danskerne så ikke høres ved en folkeafstemning?

Statsministeren siger, at vores synspunkter skal på banen, men hvad er det for synspunkter? Synes vi f.eks., at de tyske ideer om en fælles finanslov er en god idé? Og skal arbejdsmarkedspolitikken og skattepolitikken styres fra Bruxelles?

Lars Barfoed var enig i, at vi ikke skal tage stilling til dansk deltagelse i en bankunion på nuværende tidspunkt, fordi vi ikke kender den endelige udformning. Hans synspunkt var bare, at det er i dansk interesse, at bankunionen bliver indrettet sådan, at vi kan være med.

Statsministeren giver udtryk for interesse for en række af de tanker, Van Rompuy præsenterer, bl.a. om en styrkelse af Europa-Parlamentet, idet hun mener, der er behov for en styrkelse af den demokratiske legitimitet. Da den europæiske union

er et samarbejde mellem stater, havde Lars Barfoed lidt svært ved at se, at det var Europa-Parlamentet, der skulle styrkes; det var de nationale parlamenter.

Lykke Friis takkede for statsministerens forsikring vedrørende realkreditte, men var alligevel noget bekymret.

Hun glædede sig over, at debatten nu for alvor går i gang, og mindede op, at Venstre for et stykke tid siden havde opfordret til, at der blev lavet en ny europapolitisk aftale, når vi har et bedre overblik over de forskellige byggesten. Når vi kender topmødekonklusionerne, er det vigtigt, at vi kommer i gang med det arbejde og konkret tager stilling til de forskellige elementer, der står i topmødekonklusionerne. Statsministeren mener, tanker om et stor eurobudget går for vidt. Venstre går ikke ind for, at der skal være eurobonds, og Venstre går heller ikke ind for, at hvis man har et eurobudget, skal det bruges til at afbøde asymmetriske chok. I den forbindelse henviste hun til, at den tyske europaminister havde sagt, at det var Keynes ånd, der havde fået en renæssance. Det er uhyre vigtigt, at vi ikke bruger salamimetoden, men diskuterer de enkelte elementer. Vi får opgøret, når der kommer en ny traktat.

Lykke Friis rejste to specifikke spørgsmål. Under det danske formandskab var der kommet en vækstpakke, som den danske statsminister var meget glad for, men så kom der et EU-budget for 2013, som blev noget barberet – hvilket vi alle sammen var meget glade for – men hvad blev der så af den store vækstpakke?

Med hensyn til Europa-Parlamentet mente Lykke Friis, det er vigtigt, at vi drøfter alle forslag og ikke på forhånd udelukker, at Europa-Parlamentet kan gå hen og få mere magt. Van Rompuy har sagt, at hvis man overfører mere magt til Bruxelles, så skal der være en demokratisk forankring på det niveau. Det kunne f.eks. være, at Europa-Parlamentet skulle kontrollere eurozonebudgettet. Van Rompuy er også inde på, at de nationale parlamenter skal styrkes. Derfor spurgte hun, om statsministeren havde gjort sig nogle tanker om, hvordan det kunne ske. Vi har et meget stærkt Europaudvalg. Var det en idé, statsministeren kunne spille ind med i de drøftelser?

Statsministeren svarede Pia Adelsteen, at selvfølgelig har vi nogle holdninger til den fælles afviklingsmekanisme, som der først kommer forslag om i 2013. Vi mener, det er et vigtigt princip, at omkostningerne i forbindelse med krisen, skal dækkes af bankerne selv og ikke af skatteyderne. Vi støtter fuldt ud Kommissionens forslag om, at det skal være tilfældet i forbindelse med harmonisering af de nationale indskydergarantiordninger og de nationale afviklingsordninger, og ønsker også, at det skal gælde de fælles ordninger, som der vil komme forslag om, hvilket der også lægges op til i Van Rompuys rapport.

Statsministeren mente, hun havde en anden holdning til bankunionen end Merete Riisager. Hun var enig i, at det, der foreslås i forbindelse med fase 2 og 3, er meget vidtgående. Når vi kender afviklingsmekanismen, må vi tage stilling til, om Danmark skal være med.

De beslutninger, der kan blive tale om at vi ikke vil rette os efter, sagde statsministeren i svaret til Nikolaj Villumsen, er helt almindelige beslutninger, som et tilsyn kan træffe, f.eks. om at inddrage et finansielt instituts licens. Hun præciserede, at

"safeguarden" kun handlede om ikke-eurolande, og at den skyldes, at disse ikke er repræsenterede i styrelsesrådet.

Om grundlovens § 20 kræver en folkeafstemning, mente statsministeren ikke, man kunne sige noget meningsfyldt om på nuværende tidspunkt. Enhedslisten mener jo, vi skal have alting til folkeafstemning, mens regeringen mener, at der er mange beslutninger, som Folketinget får ansvaret for at træffe.

Grundlæggende var statsministeren enig med Lars Barfoed i, at vi først skal tage stilling, når vi kender den endelige udformning, at vi skal være positivt indstillet og arbejde for, at vi kan være med i pakken, og at vi skal styrke de nationale parlamenter.

Statsministeren lytter meget til Venstre i EU-sammenhæng, sagde hun til Lykke Friis, ligesom hun også lytter meget til, hvad Lars Barfoed siger. Hun havde noteret sig, at Venstre og Konservative var optaget af at få en europapolitisk aftale som den, der blev indgået i 2008. Hun mente også, der kunne være god fornuft i at lave en ny aftale, men hun mente, det var klogt, at man først vidste mere præcist, hvad der kom ud af den diskussion, der finder sted i Det Europæiske Råd, ikke mindst hvad angår mulige traktatændringer. Derfor syntes hun, man skulle se på sagen igen i det nye år efter Folketingets høring den 7. februar.

I relation til vækstpagten har Van Rompuy opsummeret alt, hvad der er sket på vækstområdet, med ungepakken og vækstpakken fra juni måned, med akten for det indre marked osv. Vi arbejder med at få de forskellige pakker igennem, men noget af det tager lang tid. Som sagt vil Det Europæiske Råd tage en diskussion om det til marts.

Statsministeren havde noteret sig, at Lykke Friis mener, Europa-Parlamentet skal styrkes. Selv mente hun, man faktisk godt kan forestille sig, at både Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter bliver styrket. Man kunne også forestille sig et samarbejde mellem de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet, således at de folkevalgte arbejdede sammen.

Formanden gjorde opmærksom på, at høringen ikke bliver den 7. februar, da flere af oplægsholderne ikke kunne den dag, men den kommer til foråret.

Pia Adelsteen syntes ikke rigtig, hun havde fået svar på sine spørgsmål om regeringens holdning. Hun var klar over, at mange af forslagene ikke var fremsat endnu, men er statsministeren enig i de tanker, der ligger i Van Rompuys rapport? Synes statsministeren f.eks., at eurolandene på længere sigt i højere grad skal træffe fælles beslutninger om de nationale finanslove og koordinere skatte- og beskæftigelsespolitikken? Statsministerens parti ønsker, at Danmark komme med i euroen. Derfor er det interessant for borgerne, hvad statsministeren mener om disse forslag, som i Pia Adelsteens øjne var vejen til en føderal union.

Lykke Friis pegede på, at der er andre end Van Rompuy i Europa, og der er nogle af landene, som ikke går ind for, at der skal være et eurobudget, som skal tage sig af asymmetriske chok.

Hun takkede for tilsagnet om, at man kunne lave en europapolitisk aftale, når vi kommer så vidt, og når vi har fået den høring, som Venstre selv har foreslået.

Hun citerede en udtalelse fra en kronik, statsministeren havde skrevet i 2006 sammen med Svend Auken om en revision af det danske memorandum fra 1990, hvor man sagde til den daværende regering: "Hvad dølen nøler I efter?" Hun var ret fortrøstningsfuld til, at man ville sætte sig sammen og blive enige om disse ting.

Lykke Friis pointerede, at hun ikke havde sagt, at man udelukkende skulle styrke Europa-Parlamentet, for det er mere kompliceret end som så, når man har en blanding mellem stater og internationale organisationer og parlamentarikere. Man skal også styrke de nationale parlamenter. I den forbindelse pegede hun på, at Europaudvalgets formand har sat et arbejde i gang om, hvordan man kan styrke de nationale parlamenter. Men man skal ikke på forhånd udelukke, at Europa-Parlamentet også skal have øgede beføjelser, f.eks. med hensyn til at kontrollere et eurobudget.

I relation til bankerne har statsministeren tidligere været meget præcis med hensyn til, at danskerne ikke skal hæfte for gælden i andre landes banker. Hun spurgte, hvordan det ser ud med denne udtalelse p.t.

Merete Riisager pegede på, at danskerne både er skatteydere og bankkunder, og spurgte, om de kommer til at betale som bankkunder.

Statsministeren har sagt, at vi har et EU i flere hastigheder. Derfor spurgte hun, om det ikke er vigtigt at bevare de lande, som ønsker at være med i det indre marked og at være med i et samarbejde om at bekæmpe f.eks. grænseoverskridende kriminalitet og forurening, men som ikke ønsker at være med i et samarbejde om euroen, som gør, at de føler sig styret fra Bruxelles og bliver tvunget til at aflevere deres pengepung.

Nikolaj Villumsen mindede om, at vi har besluttet, at vi ikke vil være med i euroen, og hvis det skal ændres, skal befolkningen bakke det op. Han syntes, det lød, som om statsministeren ville holde en lille dør åben for, at vi kunne hoppe med på et eller andet tidspunkt. Det troede han, mange danskere ville være godt triste over, idet han mindede om, at det kun er 16 pct., der går ind for euroen. Statsministeren siger, at Enhedslisten altid går ind for folkeafstemninger, mens statsministeren kun vil have en folkeafstemning, når der ifølge Justitsministeriets embedsmænd er tale om afgivelse af suverænitæt. Han spurgte i den forbindelse, om statsministeren ikke mener, vi afgiver suverænitæt, hvis bankpakker skal afgøres uden for Danmarks grænser af Den Europæiske Centralbank.

Formanden gjorde i forbindelse med drøftelsen om demokratisk legitimitet for en god ordens skyld opmærksom på, at de fleste nationale parlamentarikere ikke mener, der er brug for flere møder og konferencer mellem Europa-Parlamentet og nationale parlamentarikere, men at de nationale parlamenter har brug for flere værktøjer, så de kan komme tættere på de beslutninger, der bliver truffet, og følge op på dem. Det er også et spørgsmål om en europæisk platform for de nationale parlamenter. Vi har netop fra dansk side taget initiativ til en diskussion om de nationale parlamenters rolle og sammen med 10 andre parlamenter sendt en fælles henvendelse til Van Rompuy med en opfordring til at inddrage de nationale

parlamerter i en drøftelse af, hvordan man kan styre den demokratiske legitimitet. Her håbede man på den danske regerings opbakning.

Statsministeren svarede på Pia Adelsteens spørgsmål om, hvad regeringen synes om Van Rompuys samlede rapport, at når det drejer sig om første fase, som vedrører bankunionen, kan der være gode grunde til den, og vi er optaget af, at vi fastholder et stærkt indre marked for finansielle virksomheder. I forhold til fase 2 og 3 er det rigtigt godt, at man vil styrke euroen. I denne diskussion er der foreslået nogle solidaritetslementer. Man kan diskutere den konkrete udformning. Vi er ikke begejstrede for at have et egentligt eurobudget; vi vil hellere have et budget for alle 27 medlemslande. Men statsministeren måtte indrømme, at hun havde koncentreret sig om første fase og dér lagt vægt på, at det er afgørende, om ikke-eurolande havde mulighed for at være med på fair vilkår. Det er det, vi skal bruge tiden på i de kommende dage. Men selvfølgelig kommer Danmark også til at tage stilling til de andre diskussioner.

Statsministeren var glad for at høre Lykke Friis citere fra den kronik, hun skrev sammen med Svend Auken i 2006. Det havde taget sin tid at få overbevist den daværende regering, for der kom først en ny europapolitisk aftale i 2008. Det er vigtigt, at vi tager disse europapolitiske diskussioner både i Europaudvalget, i Folketinget og på høringer.

Lykke Friis har en interessant pointe i, at det ikke er enkelt, når det drejer sig om at styrke den demokratiske legitimitet. Det gælder formentlig begge typer af parlamenter.

Med hensyn til, om danskerne skal hæfte for andre landes gæld, henviste statsministeren til, at det drejer sig om at få en fornuftig afviklingsmekanisme i stil med den, vi har i Danmark, hvor det er bankerne, der selv må betale omkostningerne i forbindelse med krisen, og ikke skatteyderne.

Over for Merete Riisager gjorde statsministeren opmærksom på, at der er meget stor forskel på ikke-eurolandene. Nogle lande er på vej ind i euroen, når de opfylder kriterierne; nogle lande som f.eks. Storbritannien har en permanent undtagelse; andre lande – som Danmark – er meget tæt knyttet til euroen, og vi har stadig væk mulighed for på et tidspunkt at komme med i euroen. I modsætning til Sverige og Storbritannien er vor krone bundet op på euroen. Det gør, at vi reelt for mange praktiske formål er det 18. euroland. Det er en god ting for Danmark, og det var en af grundene til, at vi valgte at være med i finanspagten.

I svaret til Nikolaj Villumsen gentog statsministeren sin argumentation og sagde, at i øjeblikket er vi optaget af, at ikke-eurolandene i forhold til bankunionen har så gode og retfærdige vilkår som overhovedet muligt. Udover det deltager vi i debatten generelt om styrkelse af ØMU'en – selvfølgelig under respekt af euroforbeholdet.

Statsministeren var enig med Europaudvalgets formand i, at det sidste, de nationale parlamentarikere formentlig ønsker, er flere lange diskussioner med europaparlamentarikerne. Vi skal finde på en ny måde at gøre det på, således at vi sikrer, at de nationale parlamenter har reel indflydelse. Vi gør mange ting rigtigt i det danske Folketing. Statsministeren troede egentlig, vi var et er de parlamenter,

som diskuterede europapolitikken bedst, idet ministrene møder op i Europaudvalget, inden de tager til møder i EU. Men det betyder ikke, at vi ikke kan blive endnu bedre. Regeringen er meget optaget af den demokratiske legitimitet og er meget åben over for de ideer, der kommer fra de nationale parlamenter.

Merete Riisager hæftede sig ved statsministerens udtalelse om, at Danmark er det 18. euroland, og at hun ønsker at trække Danmark så tæt ind i kernesamarbejdet som overhovedet muligt, hvis hun kan se sit snit til det. Hun spurgte, om der ikke er nogen som helst forskel på, om danske banker hæfter for andre danske banker, eller om danske banker hæfter for græske banker.

Pia Adelsteen nævnte de tanker, Barroso og Kommissionen har været ude med om det fremtidige samarbejde i eurozonen – hvilket vel også må være vigtigt for Danmark, når man er det 18. euroland – og nævnte specifikt tanker om en gældsindfrielsesfond, som går ud på, at hvis landene har mere end 60 pct. af BNI i gæld, skal man hæfte solidarisk. Hun spurgte, hvad statsministeren mener om den idé.

Nikolaj Villumsen kunne høre, at statsministeren bakkede op om Margrethe Vestagers kommentar i Jyllandsposten i går om, at vi er det 18. euroland, og sagde, at det var derfor, vi tilsluttede os finanspagten. Skal vi så også være med til en fælles arbejdsmarkedspolitik og en fælles skattepolitik og binde os til at føre den samme økonomiske politik og lave bilaterale aftaler med Kommissionen uden at spørge befolkningen?

Statsministeren gentog sin argumentation vedrørende danskernes betaling for gælden i andre landes banker for tredje gang i relation til Merete Riisagers indlæg.

I relation til Pia Adelsteen pointerede statsministeren, at Kommissionens rapport er et debatoplæg, som vi ikke tager stilling til i dag.

Det, hun sagde om, at Danmark var det 18. euroland, havde hun sagt i lang tid, for sådan er det. Danmark er det land uden for euroen, som er tættest knyttet til euroen, fordi kronen er bundet op på euroen. Det er ikke et holdningssynspunkt. Det er en konstatering. Men det gør os ikke til et euroland.

Mødet slut kl. 11.05.

Ref.: BE/lj